

En sykehusverden i ubalanse?

- Vi må ha en godt balansert styring av norske sykehus; en balanse mellom medisinsk kvalitet, arbeidsmiljø og økonomi.

Jon Helle (t.v.), Eli Berg og Tor Ingebrigtsen innledet til debatt om omstillinger i sykehus. Foto Ellen Juul Andersen

Med de ordene innledet sentralstyremedlem Jon Helle til debatt om omstillinger i sykehus.

Legegruppen er ofte dårlig involvert i omstillingsprosesser. Omstillinger settes mange ganger i gang uten et klart mål, uten konsekvensanalyse, og i den grad det er mål er de ofte ikke-medisinske. - Vi er nødt til å erkjenne at ansatte og ledelse har ulik virkelighetsoppfatning. Mens sykehusene sier de nå har kontroll på økonomien, opplever vi ansatte budsjettkutt, stadig innsparing, manglende vedlikehold og mangelfulle investeringer i bygg og IKT. Dette gir ikke eierskap og felles mål, men mistillit til prosessen, understreket Helle. Han påpekte videre viktigheten av en godt balansert styring av norske sykehus, med en balanse mellom medisinsk kvalitet, arbeidsmiljø og økonomi.

- Dårlige omstillingsprosesser fører til dårlig arbeidsmiljø på norske sykehus, noe som i siste instans går ut over pasientene, understreket han.

Fra krakk til pidestall

- Det er behov for et nasjonalt rammeverk for omstillinger. Det vil skape trygghet og forutsigbarhet. Helle sa videre at den medisinske kompetansen må stå mer sentralt enn den gjør i dag.

- Før satt legene på sin pidestall. Nå sitter de på en krakk, er det hevdet. Men er det noen andre som sitter på pidestallen? Er det noen andre roller eller yrkesgrupper som har tatt over kart, kompass, rattet og velger ret-

ning og fart? Er det økonomenes inntogsmarsj vi har hørt og sett, og følt så inderlig vel? Det er nå et for hardt strupetak på norske sykehus! Hvor er rommet for medisinsk ledelse, spurte Helle.

- Norge har et godt helsevesen og norske sykehusleger har en stor del av æren. Endringsviljen har vært stor og kontinuerlig. Slik ønsker vi at det også skal være i fremtiden. Da må noe snus. Legene må få tilbake makt og autoritet i den forstand at de opplever sin fagkompetanse som etterspurt og som premiss for omstilling og utvikling. Vi vet at medisinsk ledelse gir gode resultater, både på økonomi, pasientsikkerhet og arbeidsmiljø, avsluttet Helle.

Lederutdanning viktig

- Ved Universitetssykehuset i Tromsø (UNN) har vi hatt, og har fortsatt en utfordring når det gjelder det ledernivået som står nærmest pasienten. Vi må sørge for at disse lederne får lederutdanning. Jeg vil sette inn hovedtrykket der de nærmeste årene, sa administrerende direktør ved UNN, Tor Ingebrigtsen.

- Det er ikke til å legge skjul på at en tung forankring av helsefagene i ledergruppen er kjempeviktig. Det er viktig å få til gode medvirkningssystemer. I vår omstilling fikk vi det til på noen områder, men ikke på alle. Den ressursmessige situasjonen vil være krevende i alle år fremover. Vi må derfor få til en kollektiv mestring når det gjelder ressursmangel, påpekte Ingebrigtsen.

- UNN skal nå rette fokus fra organisa-

sjonsendring til endring av driftsmodell. Vi skal ha mer og ikke mindre målinger. Vi skal fortsette å måle prosesser, og vi jobber mye med å utvikle kliniske kvalitetsregistre. Vi skal også måle tilfredsheten til både pasienter og medarbeidere, avsluttet han.

Økonomi, økonomi og atter økonomi

- Jeg er en allmennpraktiker som har tittet inn i sykehusverdenen. Det har vært en skremmende erfaring, innledet Eli Berg. Hun er overlege og førsteamanuensis ved Akershus universitetssykehus (Ahus). Berg har fulgt 80 klinikere før, under og etter at det nye Ahus sto ferdig. Det ble et omfattende materiale som resulterte i boken *På helsa løs – økonomifokus på norske sykehus*.

- Jeg ble overrasket over hvor mye som hadde med økonomi å gjøre. Når man har en økonomitenkning i bunnen så lages det også en liste med ord, og ord skaper virkelighet. Avdelinger er resultatenheter, behandlingsinstitusjoner er produksjonsbedrifter, sykehus er foretak, pasientbehandling er produksjon.

Kort sagt så er moderniseringen av offentlig sektor en dyr og dårlig greie og i bunnen av det hele ligger det mistillit, avsluttet Berg.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Kommunikasjonsavdelingen